

ความดันโลหิตสูง ภัยมืดใกล้ตัว คุณป้องกันได้

นักกายภาพบำบัด สมฤดี หาญมานพ

ความดันโลหิตสูง (Hypertention) เป็นภาวะที่พบได้บ่อยในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่มักจะไม่รู้ตัวว่ามีอาการของภาวะนี้อยู่ และไม่ได้ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ตามมาได้ การควบคุมความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติอย่างสม่ำเสมอ สามารถลดโอกาสเกิดโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต หรือโรคหัวใจได้

ความดันระดับไหนถึงเรียกว่าความดันโลหิตสูง !!

องค์การอนามัยโลกปี 1999 กำหนดไว้ว่า “ผู้ใดก็ตามที่มีความดันเท่ากับ 140/90 มม.ของปรอท หรือมากกว่าถือว่ามีภาวะความดันโลหิตสูง” โดยสามารถจำแนกระดับความรุนแรงดังนี้

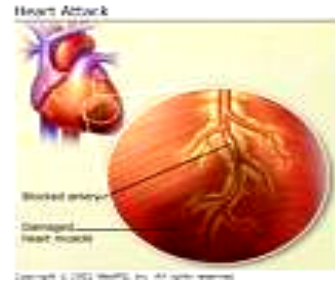
การแปลผล	ความดันโลหิต ตัวบน	ความดันโลหิต ตัวล่าง	คำแนะนำ
ปกติ	น้อยกว่า 130	น้อยกว่า 85	ตรวจร่างกายปีละ 1 ครั้ง
สูงกว่าปกติ	130 – 139	85 – 89	ตรวจร่างกายทุก 6 เดือน
ความดันโลหิตสูง			
** ระดับ 1	140 – 159	90 – 99	พบแพทย์ทุก 2 เดือน
** ระดับ 2	160 – 179	100 – 109	พบแพทย์ทุกเดือน
** ระดับ 3	180 – 209	110 – 119	พบแพทย์ทุกสัปดาห์
** ระดับ 4	มากกว่า 210	มากกว่า 120	พบแพทย์ทันทีที่มีอาการ

อาการของผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง

ในบางคนอาจจะไม่มีอาการใดๆ เลย หรืออาจจะมีอาการปวดศีรษะ เหนื่อยง่าย แน่นหน้าอก นอนไม่หลับ คนที่เป็นเรื้อรังและไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากความดันโลหิตสูงโดยตรง ได้แก่ ภาวะหัวใจวาย หรือหลอดเลือดในสมองแตก
2. ภาวะแทรกซ้อนจากหลอดเลือดแดงตีบหรือตัน เช่น กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หัวใจเต้นผิดจังหวะ หลอดเลือดสมองตีบตัน ซึ่งส่งผลเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ตามมาได้

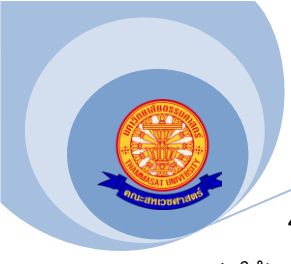
ข้อควรปฏิบัติเมื่อพบว่ามีภาวะความดันโลหิตสูง

1. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
2. หลีกเลี่ยงอาหารที่มีรสเค็มจัด เช่น กะปิ น้ำปลา เต้าหู้ยี้ กุ้งแห้ง เป็นต้น
3. งดดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
4. งดสูบบุหรี่
5. ทำจิตใจให้สบาย ไม่เครียด
6. ในรายที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน ให้ลดน้ำหนักด้วยวิธีการที่ถูกต้อง
7. ในรายที่รักษาโดยการให้ยา ควรทานยาและพบแพทย์ตามนัดอย่างสม่ำเสมอ

การออกกำลังกายสำหรับผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง

การออกกำลังกายในระดับที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยควบคุมความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติได้ โดยมีหลักในการออกกำลังกายดังนี้

1. **ประเภทการออกกำลังกาย** ควรเน้นการออกกำลังกายที่มีการใช้กล้ามเนื้อหัวใจอย่างต่อเนื่อง และทำซ้ำ ๆ กัน เช่น เดิน วิ่งเหยาะ ๆ ปั่นจักรยาน เต้นแอโรบิก ว่ายน้ำ เป็นต้น
2. **ความถี่ในการออกกำลังกาย** อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์
3. **ระยะเวลาในการออกกำลังกาย ทำต่อเนื่อง 20 – 60 นาที**

4. ระดับการออกกำลังกาย ควรออกกำลังกายให้เหนื่อยพอควร เช่น ระหว่างออกกำลังกายยังพอพูดได้ อย่าให้เหนื่อยจนพูดไม่ออก

5. ขั้นตอนการออกกำลังกาย ก่อนออกกำลังกายควรมีช่วงอบอุ่นกาย (Warm Up) ช่วงออกกำลังกาย (Exercise) และจบด้วยช่วงชะลอ (Cool Down)

สำหรับผู้ที่ไม่เคยออกกำลังกาย ควรเริ่มออกกำลังกาย ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 วันละ 1 – 2 ครั้ง ครั้งละ 10 – 15 นาที

สัปดาห์ที่ 2 วันละ 1 – 2 ครั้ง ครั้งละ 15 – 20 นาที

สัปดาห์ที่ 3 วันละ 1 – 2 ครั้ง ครั้งละ 20 – 25 นาที

สัปดาห์ที่ 4 วันละ 1 – 2 ครั้ง ครั้งละ 25 – 30 นาที

ถ้าเริ่มออกกำลังกายต่อเนื่องได้นาน 30 นาที ต่อไปควรเริ่มออกกำลังกายในระดับที่หนักขึ้นและเพิ่มระยะเวลาจนได้ 30 – 60 นาที ควรออกกำลังกายในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเท ไม่ร้อนอบอ้าว และหากมีอาการผิดปกติเกิดขึ้นในระหว่างการออกกำลังกายควรค่อย ๆ ลดระดับความหนักลงและหยุดออกกำลังกาย ควรปรึกษาแพทย์ทันที